

МЕТОДИКА СЕМАНТИЧНОГО ТА ПРАГМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ МЕРЕЖЕВИХ СЛОВОТВІРНИХ МОДЕЛЕЙ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ

Ляпунова Н. В.

Київський національний лінгвістичний університет

Стаття присвячена розгляду основних методів дослідження словотвірних моделей, що діють в іспанській мережевій субмові, з погляду їх семантичного та прагматичного аспекту. Обґрунтовано вибір комплексного семантико-прагматичного підходу до вивчення мережевих новотворів та перераховано основні методи кожного з напрямів дослідження. Також описано особливості їх застосування з урахуванням специфіки мережевої комунікації як особливого виду дискурсу.

Ключові слова: неологізм, новотвір, мережевий дискурс, прагматика, семантика, методи лінгвістичного дослідження.

Статья посвящена рассмотрению основных методов исследования словообразовательных моделей, действующих в испанском сетевом подязыке, с точки зрения их семантического и прагматического аспектов. Обосновывается выбор комплексного семантико-прагматического подхода к изучению сетевых новообразований и перечисляются основные методы каждого из направлений исследования. Также описываются особенности их применения с учетом специфики сетевой коммуникации как особого вида дискурса.

Ключевые слова: неологизм, новообразование, сетевой дискурс, прагматика, семантика, методы лингвистического исследования.

The article dwells upon the basic methods of the investigation of the word-formative models, which are active in the Spanish Netspeak from the point of view of their semantic and pragmatic aspect. The ground is given for the choice of the complex semantic-pragmatic approach to the study of the Net neologisms and the main methods of each school are enumerated. The peculiarities of their application also are described, taking into consideration the specifics of the Net communication as a special type of discourse.

Key words: neologism, word formation, Net discourse, pragmatics, semantics, methods of the linguistic study.

Одним з актуальних питань мовознавства як науки в усі періоди його існування було питання про те, якими засобами користується носій мови для називання елементів навколишнього світу, що сам по собі є динамічною системою в стані постійного розвитку та безперервно створює нові елементи, що потребують на своє позначення нових слів, і про те, яким чином мова допомагає людині членувати матеріальний світ та суспільно-історичний досвід її носіїв [4, с. 498]. У результаті номінативної діяльності відбувається фіксація фрагментів діяльнісного досвіду людини в лексичній системі мови. Дослідження нової лексики потребує, отже, звернення до двох аспектів: аспекту її створення і розвитку, з одного боку, та аспекту функціонування – з другого. У зв'язку із цим у дослідженні неологічних процесів видається необхідним розглядати як основні шляхи появи нових слів та їхніх значень, так і прагматичні особливості функціонування нової лексики в мовленні. **Актуальність** цього дослідження зумовлена, отже, необхідністю комплексного семантико-прагматичного підходу до аналізу неологічних процесів у мові в поєднанні з недостатньою вивченістю ролі Інтернету як одного з чинників оновлення лексичного складу, а також причин, механізмів та наслідків його впливу на неологічні процеси іспанської мови. **Наукова новизна** дослідження полягає в застосуванні методів семантичного та прагматичного аналізу до вивчення процесів оновлення словникового складу іспанської мережевої субмови. **Метою** цієї статті є опис основних методів, застосованих автором

у дослідженні словотвірних моделей іспанської мережевої лексичної системи та обґрунтування їх вибору з урахуванням об'єкта дослідження. **Теоретичне значення** роботи визначене тим, що розв'язання поставленої мети може сприяти формуванню методологічної бази для подальшого дослідження процесів оновлення мережевої лексичної системи. **Об'єктом** дослідження є основні методи семантичного та прагматичного аналізу неологічних одиниць. **Предметом** дослідження є особливості їх застосування до аналізу неологічних процесів в іспанській мережевій субмові.

Однією з проблем сучасної лінгвістики є розмежування семантики та прагматики. Категорія значення, представлена т. з. "семантичним трикутником" Г. Фреге, складається з трьох неподільних елементів: означник (зовнішня форма мовного знака, його звучання чи написання); означуване (також денотат або референт, предмет дійсності, що означається); означальне (також сигніфікат, відображення предмета у свідомості мовця). Семантика розглядає відношення знака до означуваного – зміст знака, або ж співвідношення між знаками та їхніми інтерпретаціями, незалежно від того, хто є інтерпретатором. Прагматика досліджує проблеми інтерпретації знаків тими мовцями, які ними послуговуються, їхнє значення для адресанта та адресата, тобто зв'язок між знаками та інтерпретатором. Дж. Ліч пропонує декілька критеріїв для розмежування семантики та прагматики, проте зрештою приходиться до висновку про необхідність розглядати ці дисципліни як такі, що взаємодоповнюють одна одну [9, с. 5–6]. Подібну думку висловлює також Дж. Олвуд, який вважає, що варто відмовитися від протиставлення семантики та прагматики на користь семантико-прагматичного підходу, за якого основною функцією мовного значення визнавалася б його здатність до контекстуальної адаптації [7, с. 177]. На користь цілісного, або ж холотропного, підходу в мовознавстві висловлювався також І. П. Сусов [5, с. 99–111.]. Такий інтегральний підхід можливий у рамках того напряму прагмалінгвістики, що досліджує власне семантичні засоби, тобто компоненти лексики та морфології як показники відношення до навколишнього світу.

Аспект дослідження семантики слова є одним з основних напрямів аналізу плану змісту лексичних одиниць у сучасному мовознавстві. Визначальним моментом у дослідженні змістової сторони слова в сучасній лінгвістиці є вчення Ф. де Соссюра про мову як систему мовних знаків та цінність лінгвістичних одиниць [4, с. 52]. Поняття цінності, за Соссюром, також тісно пов'язане з визначенням взаємозв'язку та взаємозумовленості одиниць мови, без встановлення яких неможливе правильне та об'єктивне розкриття їхньої сутності. Надалі ця ідея розвивалася в різних напрямках дослідження семантичної структури слова та була пов'язана, зокрема, зі студіями Л. Теньєра, Л. Єльмслева, Р. Мейєра, В. Порцига, Л. Вейсгербера, С. Ульмана, І. Тріра та ін., що загалом були засновниками методів дослідження системних відношень у лексичній. У сучасній лексикології з урахуванням нових тенденцій, напрямів та методів продовжує досліджуватися питання про природу лексичного значення, типи значень, системні семантичні зв'язки слів та ін.

Поява в мові нових слів є реакцією мовної системи на необхідність дати назву новому предмету чи явищу, тобто новий знак формується у відповідь на формування нового значення. Одночасно з формуванням і становленням свого основного лексичного значення в системі мови, неологізми слугують також засобом реалізації тих чи інших мовленнєвих смислів, що актуалізуються в певному контексті, певній мовленнєвій ситуації, і є наслідком індивідуального пошуку лексичних засобів для виконання комунікативного завдання. Таким чином у неологізмів до системного значення, що формується, можуть приєднуватися конотативні елементи. Структурно-семантичний аналіз неологізмів, поряд із словотвірним, є необхідним у вивченні процесів утворення нових лексичних одиниць та дії факторів, що впливають на ці процеси.

План змісту мови – складне, неоднорідне та багатовимірне семантичне явище, внаслідок чого не може бути досліджене в цілому за допомогою лише одного методу. Це викликає необхідність досліджувати окремі його аспекти та фрагменти із застосуванням множинних

методів, з урахуванням специфіки, виду та підходу до того семантичного явища, що вивчається. В семантиці використовується широкий спектр дослідницьких методів, як загальнонаукових, так і власне семантичних. Для аналізу значень у їхньому номінативному (функціональному) аспекті важливо підібрати адекватний цій меті метод семантичного аналізу лексичних значень.

Одним з найбільш давніх та широко використовуваних у будь-якій науковій дисципліні, що займається дослідженням фактів, предметів та явищ, є описовий метод. Крім функцій, які він виконує як самостійний науковий метод, він є також основою для подальшого застосування інших методів, оскільки перш ніж піддавати предмет подальшому аспектному дослідженню, необхідно здійснити опис його основних якостей та властивостей. Основними компонентами описового методу є спостереження, узагальнення, інтерпретація та класифікація.

Відслідковування появи в мові нових лексичних одиниць може вестися на двох рівнях: безпосередньо у вжитку та за посередництвом лексикографічних праць різного типу, а також шляхом порівняння наявності лексичних одиниць у спеціальних та загальномовних словниках. Останній метод дозволяє системне спостереження динаміки переходу нових лексичних одиниць з професійного чи соціального жаргону до загальномовної лексичної системи. Для оцінки темпів неологічних процесів використовується порівняння наявності лексичних одиниць у спеціальних та загальномовних словниках різних років випуску. Значення лексичних одиниць у словниках може описуватися вербальним шляхом за допомогою визначень, синонімів, антонімів, гіпонімів, гіперонімів тощо. У нашому дослідженні за середовище появи та функціонування новотворів береться мережа Інтернет: іспаномовні чати, форуми та блоги, переважно загальної тематики, проте без жорсткого відбору за темою чи спеціалізацією. Для відстеження лексикографічної фіксації новотворів використовувався ряд спеціалізованих словників мережевої лексики, як друкованих, так і мережевих. Мережеві словники при цьому займають проміжне місце між лексикографічним джерелом та ужитковим середовищем, оскільки переважно складаються неспеціалістами і фіксують у більш чи менш вільній формі ті значення, з якими певна лексична одиниця асоціюється у свідомості мовців, що її вживають, на момент складання словника.

Ще одним традиційним методом наукового дослідження, важливим для всіх індуктивних наук, є зіставний. Зіставлення фактів є одним з найбільш ефективних прийомів наукового дослідження, використовуваних як універсальний засіб розкриття неявних властивостей та якостей предмета дослідження. Зіставний метод застосовується не лише для вивчення однорідних фактів мови, але й у дослідженні різних аспектів одного й того самого явища. При дослідженні семантики лексичної одиниці її значення може зіставлятися з предметом, уявленням, ситуацією, з одного боку, та з формою слова – з другого. На порівнянні, виділенні відмінних та спільних ознак чи властивостей будується також семантичний аналіз синонімічних, антонімічних та гіпо-гіперонімічних зв'язків між словами. Таким чином, за допомогою зіставного методу розкриваються як якісні, так і кількісні подібності та розходження досліджуваних семантичних явищ. Порівняння та зіставлення використовуються також практично в усіх сучасних методах дослідження семантики як складові компоненти. У нашому дослідженні доцільним видається зіставний аналіз різних словотвірних моделей, активних у межах мережевої субмови, та порівняння словотвірного апарату мережевої субмови із загальномовним з акцентуванням уваги на диференційних ознаках мережевих словотвірних моделей.

Основним методом виявлення системних відношень у сучасній семасіології, в тому числі і зіставній, є теорія поля, виділення семантично об'єднаних класів слів, т. з. семантичних груп чи рядів, лексико-семантичних та тематичних груп та класів слів. Одним з найбільш важливих напрямів у семантичному дослідженні лексики вважається її системне вивчення у формі певних структурно-семантичних організованих об'єднань – семантичних класів слів. Найбільш відомим у сфері сучасних семантичних студій методом дослідження системних

відношень є т. з. польовий підхід, сутність якого полягає у виділенні семантичних та структурно-семантичних класів слів. Під поняттям “поле” при цьому розуміють сукупність слів, об’єднаних спільністю змісту та поняттєвою, предметною чи функціональною подібністю [6, 74]. У такому разі всі досліджувані лексичні одиниці можна віднести до одного семантичного поля, інтеграційним компонентом якого виступає сема “мережа”. В межах цього поля, у свою чергу, виділяються мікрополя за тими чи іншими критеріями.

Опис мовних явищ за допомогою набору ознак, що входять до їхнього плану змісту, становить сутність методу компонентного аналізу. Компонентний аналіз у найширшому значенні – це набір процедур, у результаті яких слово зіставляється з його визначенням, що являє собою набір семантичних, структурованих у той чи інший спосіб компонентів, що задають умови застосовності певного слова. Його призначення зводиться до виділення в сукупності досліджуваних лексичних одиниць тих ознак, за допомогою яких одні одиниці різняться між собою, а інші об’єднуються в групи чи сукупності. Метод компонентного аналізу переважно використовують для опису семантичних явищ у синхронії.

Подібно до інших методів дослідження, метод компонентного аналізу рідко застосовують самостійно і незалежно. В сучасній лінгвістиці розроблено декілька різновидів компонентного аналізу. Одним з них є логіко-лінгвістичний метод, що полягає в поєднанні дефініційного аналізу із контекстним. Першим етапом цього методу є компонентний аналіз на основі словникових дефініцій. Словникові визначення є найбільш доступними і водночас найбільш об’єктивними даними, що можуть бути використані для аналізу семантики лексичних одиниць. При цьому компонентний аналіз на основі словникових визначень не може дати вичерпної інформації про лексичне значення одиниці, оскільки а) словникові статті можуть містити як правильну, так і помилкову інформацію; б) словникові визначення часто є неповними; в) лексикографічна фіксація неологічних одиниць завжди відстає від узусу. Третє зауваження меншою мірою стосується до мережевих словників, які більш оперативно, ніж традиційні словники, реагують на зміни в мережевій лексичній системі. Проте їхній неінституційний характер робить їх також більш вразливими в плані неповноти, розпливчастості чи помилковості визначень. Недостатність інформації частково може бути компенсована за рахунок звертання до достатньо великої кількості словників та вибору найбільш авторитетних, повних та сучасних лексикографічних джерел. У рамках цього дослідження компонентний аналіз на основі словникових визначень поєднується з контекстуальним аналізом для дослідження прагматичного аспекту.

Дослідження нової лексики в аспекті функціональної лексикології вимагає звертання до теоретичних принципів лінгво-прагматичного опису слова. Визначення прагматики виходять із схеми Ч. Морісса, який розглядав прагматику як один із розділів семіотики як науки про знаки та знакові системи, що досліджує відношення знаків до людей, які ними користуються, тобто відношення між знаком та його інтерпретатором [11, с. 4]. Однією з властивостей знака, таким чином, є відношення між знаком та його користувачем – людиною. Прагматика досліджує ті умови, за яких людина використовує мовні знаки. Під умовами використання розуміють обставини і засади вибору та вживання мовних одиниць з метою досягнення кінцевої мети комунікації – впливу на співрозмовника. Прагматика пов’язана з дослідженням категорії корисності, цінності, зрозумілості знака, а також з аналізом семантичної інформації, де суттєву роль відіграє питання про оцінку інформації, що видобувається адресатом з тексту. Прагматичний аспект комунікації пов’язаний із мовною інтенцією та комунікативним наміром мовця.

Специфіка методів прагмалінгвістики тісно взаємопов’язана з особливостями об’єкта дослідження цієї науки. Оскільки прагмалінгвістика займається дослідженням взаємовідносин мовних знаків та людей, що ці знаки створюють, сприймають та інтерпретують, то об’єктом прагмалінгвістичного дослідження є особистісні якості продуцента тексту. Предметом

же дослідження прагмалінгвістики є текст як конкретне матеріальне явище, що слугує виразником цих якостей. Діагностування особистісних якостей адресанта здійснюється на основі вивчення створених ним текстів методами прагмалінгвістичного дослідження. Для досягнення цієї мети прагмалінгвістика використовує як загальнонаукові методи, так і спеціальні.

Метод прагматичного аналізу полягає в дослідженні цілей, комунікативних дій та особливостей мовленнєвої поведінки учасників комунікації в умовах тієї чи іншої комунікативної ситуації. Прагматичний аналіз на рівні слова має на меті виявлення внутрішніх закономірностей, яким підкорюється вибір та вживання лексичної одиниці в типізованій ситуації спілкування. При цьому особливого значення набуває виявлення обмежень на використання лексичної одиниці. Будь-яка соціальна поведінка, в тому числі і мовленнєва діяльність, регулюється правилами. Завдання прагматики, отже, – віднайти та сформулювати правила мовленнєвого спілкування [2, с. 356].

Прагматичним правилам у системі лексичного значення слова мають відповідати прагматичні компоненти, що кодують зазначені прагматичні параметри, а також визначають обмеження на використання лексичних одиниць. Виходячи зі схеми структури лексичного значення слова, розробленої М. В. Нікітіним [3, с. 74], у змісті словозначення можна виділити: інтенціонал (ядро значення), імплікаціонал (усі стереотипні асоціації, традиційно пов'язувані з денотатом) та емоціонал (суб'єктивно-оцінний компонент змісту). Прагматичні приписові компоненти значення можуть співвідноситися з будь-яким із трьох перерахованих аспектів словозначення. Виходячи із цього, в новій лексиці можна виділити три пласти: 1) слова з інтенціональними прагматичними компонентами; 2) слова з емоціональними прагматичними компонентами; 3) слова з імплікаціональними прагматичними компонентами.

Якщо прагматичні компоненти співвідносяться з інтенціоналом, то в цьому разі сама денотативна зумовленість слова визначає сфери його вживання та окреслює коло можливих ситуацій спілкування. Так, денотативна специфіка слів *correo electrónico*, *bandeja de entrada*, *correo basura* обмежує їхнє вживання межами ситуацій, пов'язаних із користуванням електронною поштою. А такі слова, як *acceso conmutado*, *atributo HTML*, *canalizador puente*, кодують професійний параметр учасників ситуації спілкування – програмування та адміністрація мереж. Прагматичні компоненти можуть локалізуватися в імплікаціоналі значення. Так, для адекватного використання слів *TQM* чи *IB* необхідно враховувати, що в імплікаціоналі цього словозначення задована належність одиниці до молодіжного сленгу, а *BKN* та *CTM* – належність до чилійського варіанта іспанської мови. Компоненти цього типу кодують соціальний, віковий, гендерний, етнічний параметри комунікантів, їхні рольові відносини. Нарешті, прагматичні компоненти можуть співвідноситися з емоціоналом значення і бути експліцитно виражені через словникові примітки або через емоційно забарвлені словотвірні елементи (*ciberbabeo*, *peznauta*), через оцінні слова в дефініції (*Hoygan – es un nacido en Internet con el que describen de forma a los que, por descuido o por presumible bajo nivel, escriben en los con multitud de faltas de*). Ці прагматичні компоненти кодують такі параметри ситуативної варіативності, як тональність ситуації спілкування, комунікативний намір мовця.

Для дослідження прагматичного аспекту нового слова важливим також є врахування зони його функціонування, контекстуального оточення. Тип дослідження, за якого поряд з індивідуальними ознаками явища враховуються ознаки контекстів, до яких належить це явище, називається контекстуальним аналізом. Цей підхід враховує вплив на мовну семантику комунікативної ситуації, рольової структури спілкування, соціальних факторів та умов функціонування мови, всього різноманіття навколишнього світу, що утворює інформаційну основу комунікації. Поняття мовного та стилістичного контекстів утворюють основу методики контекстуального аналізу. Дж. Лайонз перераховує такі універсальні риси

контексту: 1) знання ролей та статусів учасників комунікації; 2) знання просторової та часової локалізації; 3) знання стилю, що відповідає каналу передачі інформації (писемне чи усне мовлення); 4) знання сфери використання мови, що зумовлює відповідний регістр; 5) знання предмета розмови [10, с. 97].

Н. Н. Амосова розрізняє лексичний, синтаксичний, морфолого-синтаксичний, конструктивний та змішаний контексти, що залежить від того, на якому рівні мови відзначено індикацію. Якщо лексичний контекстуальний індикатор перебуває в безпосередньому синтаксичному зв'язку з реалізованою лексичною одиницею, такий лексичний контекст називають лексичним контекстом першого ступеня. Якщо ж їхній зв'язок є опосередкованим, то говорять про лексичний контекст другого ступеня. Н. Амосова також, на відміну від багатьох інших науковців, розглядає контекст не лише як оточення слова, а як єдність реалізованої лексичної одиниці та контекстуального індикатора, тобто враховує їхню взаємодію. Позамовні умови, що впливають на реалізацію значення, або ж комунікативна ситуація, може бути позатекстовою, до якої входять загальні життєві умови (наприклад, прямий показ), та текстовою (загальна тема тексту, текстовий опис ситуації тощо) [1, с. 127].

У нашому дослідженні розглянуто мережевий контекст як специфічну позамовну комунікативну ситуацію і як сукупність контекстів окремих мережевих жанрів. Позамовний мережевий контекст загалом характеризується нівелюванням традиційних ознак та формуванням нових, що зумовлене особливостями мережевої комунікації. Так, традиційні статусно-рольові моделі (гендерні, вікові тощо) втрачають своє значення внаслідок фізичної непередставленості та анонімності мережевого спілкування, натомість формуються нові, засновані головним чином на протиставленні досвідчених користувачів (*guru*) та новачків (*cibernovato, cubie*). При цьому основним критерієм визначення соціального статусу мовця є ступінь його інтегрованості до мережевого комунікативного простору, що включає в себе знання специфічних етикетних та мовних норм і володіння специфічною лексикою, тобто його мовна та мовленнєва компетенція.

Часо-просторова локалізація мовців також втрачає значення, як у разі спілкування в режимі реального часу, так і, особливо, в режимі відкладеного часу. Натомість набуває значення локалізація тексту в межах мережевого простору. Локалізація мережевого тексту відбувається за технічними майданчиками спілкування (блогосфера, форуми, чати, електронне листування, ігрові світи). Технічні обмеження майданчиками в мережевій комунікації відіграють роль, подібну до тієї, яку відіграють фізичні обмеження просторової локалізації в традиційному спілкуванні. Окремої уваги заслуговує стиль, зумовлений каналом передачі інформації (формою мовлення). Комп'ютерно-опосередковане спілкування обслуговується стилем, що не є писемним чи усним, і визначається як цифровий стиль (відповідає цифровій формі мовлення). Знання його правил також є одним з компонентів мережевої мовної компетенції.

Натомість два останні компоненти контексту – регістр, зумовлений сферою використання, та тема розмови, лишаються незмінними і не відрізняються суттєво від позамережевого контексту. Хоча деякі дослідники відзначають загальне зниження регістру та тенденцію до неформальності в більшості спонтанних мережевих жанрів.

Відтворення та сприйняття тексту сучасна лінгвістика розглядає як складову ланку мовленнєво-мисленнєвої діяльності учасників комунікації. В процесі мовленнєвої взаємодії мовець виступає не як цільна глобальна особистість з усім комплексом властивих їй психологічних та соціальних особливостей, а як функціональний агент, що виявляє одну чи декілька своїх соціальних функцій та психологічних характеристик, залежно від конкретних умов перебігу спілкування. Крім того, для інтерпретації висловлення необхідно брати до уваги реципієнта повідомлення, тобто його адресата. Реципієнт повідомлення також виступає в процесі комунікації

в одній зі своїх соціальних функцій. Отже, висловлення варто розуміти та аналізувати з урахуванням цих спеціалізованих параметрів [2, с. 357–358]. Аналізом паттернів, що зумовлюють висловлення людей у різних сферах соціального життя, займається дискурс-аналіз.

Теорія дискурс-аналізу, що використовується в сучасному мовознавстві, базується на постструктуралістській ідеї про те, що дискурс формує соціальний світ – світ взаємодії людей – за допомогою значень. Сам термін “дискурс” трактується в цьому контексті як специфічний спосіб спілкування та усвідомлення світу (або одного з його аспектів), що виявляється через висловлення людей. Існують загальновизнані, часто досліджувані різновиди дискурсів, що, наприклад, зумовлюються професійним фактором (медичний, психологічний, політичний дискурс), ідеологічним фактором (гуманістичний, тоталітарний дискурс), фактором впливу (рекламний дискурс, дискурс пропаганди) тощо. Крім того, оскільки дискурс-аналіз є вільною практикою аналізу текстів, можливе виділення різних нових дискурсів та їх підвидів тоді, коли цього вимагають завдання дослідження.

Мережевий дискурс зумовлений насамперед каналом комунікації. Комп’ютерно-опосередковане спілкування має здатність до конструювання нових форм соціальної взаємодії та значної видозміни вже існуючих (найяскравіше цей феномен виявляється на прикладі комерційного, політичного та рекламного мережевого дискурсу). Мережевий дискурс у свою чергу може членуватися на підвиди, що реалізують як загальні, так і індивідуальні риси, властиві для цього типу дискурсу. Проте саме мережа Інтернет, як канал передачі інформації, комунікативний простір та медійне середовище, накладає відбиток на всі процеси, що так чи інакше відбуваються в її мовній системі.

Мережевий дискурс являє собою лінгвістичний феномен у стані постійного динамічного розвитку, продуктом існування якого є текст, створений у межах і за правилами певної мовної системи. Подібно до самого мережевого дискурсу, мова мережевого спілкування є складним за своєю структурою утворенням, що у свою чергу включає в себе ряд професійних жаргонів, сленги різних соціальних та вікових груп, арго хакерів та інших субкультурних угруповань, а також передбачає різні стилі та жанри мовної діяльності. Відповідно, лексична система мережевої субмови також є неоднорідною. Кожна субмова в межах мови мережевого спілкування розвиває власний лексичний пласт, який є її належністю і характерною особливістю.

Висновки. Однією з проблем сучасної лінгвістики є розмежування семантики та прагматики. Семантика розглядає відношення знака до означуваного, а прагматика – зв’язок між знаками та інтерпретатором, проте значна кількість науковців приходить до висновку про необхідність розглядати ці дисципліни як такі, що взаємодоповнюють одна одну. План змісту мови – складне, неоднорідне та багатовимірне семантичне явище, що вимагає для свого дослідження комплексного застосування різних методів. Серед традиційних засобів аналізу семантичних явищ мови можна назвати описовий та зіставний методи. Описовий метод звичайно слугує базою для подальшого застосування інших методів дослідження, тоді як порівняння та зіставлення використовуються як складові компоненти практично в усіх сучасних методах дослідження семантики. Для виявлення системних відношень, виділення семантично об’єднаних класів слів, лексико-семантичних та тематичних груп та класів слів у сучасній семасіології використовується теорія поля. Для опису семантичних явищ у синхронії доцільним також є використання методу компонентного аналізу, що часто застосовується в поєднанні з описовим та порівняльним методами. Функціональний аспект дослідження нової лексики вимагає звернення до теоретичних принципів лінгво-прагматичного опису слова. Метод прагматичного аналізу полягає в дослідженні цілей, комунікативних дій та особливостей мовленнєвої поведінки учасників комунікації і має на меті виявлення внутрішніх закономірностей, яким підкорюється вибір та вживання лексичної одиниці в типізованій ситуації спілкування. Врахування

контекстуального оточення в дослідженні прагматичного аспекту нового слова вимагає застосування контекстуального аналізу. Аналізом відтворення та сприйняття тексту як складової ланки мовленнєво-мисленнєвої діяльності учасників комунікації та паттернів, що зумовлюють висловлення людей у різних сферах життя, займається дискурс-аналіз. Комплексне використання методів семантики та прагматики для дослідження словотвірних моделей є важливим для аналізу їх продуктивності, особливостей функціонування та умов використання.

Подальші перспективи дослідження полягають у необхідності більш детального вивчення особливостей мови мережевого спілкування загалом та її лексичної системи зокрема. Мережева лінгвістика є відносно молодого галуззю мовознавства, і її методологічний апарат, зважаючи на відносно незначну кількість досліджень у цій сфері, досі перебуває на етапі становлення. Відтак, вибір наукових методів, що найбільш повно відповідають об'єкту вивчення, становить необхідний етап дослідження у сфері мережевої лінгвістики.

Література

1. Амосова Н. Н. Основы английской фразеологии / Наталия Николаевна Амосова. – Л. Изд-во Ленинград. ун-та, 1963. – 208 с.
2. Арутюнова Н. Д. Фактор адресата / Нина Давидовна Арутюнова // Изв. АН СССР. Сер. литературы и языка. – 1981. – Т. 40, № 4. – С. 356–367.
3. Никитин М. В. Лексическое значение в слове и словосочетании / Михаил Васильевич Никитин. – Владимир : ВГПИ, 1974. – 222 с.
4. Соссюр Ф. де. Труды по языкознанию / Фердинанд де Соссюр [пер. с франц. яз. под ред. А. А. Холодовича]. – М. : Прогресс, 1977. – 696 с.
5. Сусов И. П. Космические мотивы в науке о языке и в философии языка / Иван Павлович Сусов // Тверской лингвистический меридиан. – 1998. – Вып. 1. – С. 99–111.
6. Щур Г. С. Теории поля в лингвистике / Георгий Семенович Щур. – М. : Наука, 1974. – 254 с.
7. Allwood J. On the Distinctions between Semantics and Pragmatics // Crossing the Boundaries in Linguistics / Jens Allwood. – Dordrecht : Reidel, 1981. – P. 177–189.
8. Leech G. N. Explorations in semantics and pragmatics / Geoffrey N. Leech. – Amsterdam : Benjamins, 1980. – VIII. – 133 p.
9. Lyons J. Semantics. Vol. 1, 2 / John Lyons. – Cambridge : Cambridge Univ. Press, 1977. – 897 p.
10. Morris Ch. W. Logical Positivism, Pragmatism and Scientific Empiricism / Charles W. Morris. – Paris : Hermann et Cie, 1979. – 71 p.